

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Vår / Our ref.: Øystein Espe

Deres / Your ref.: Erlend Støle Hansen

Dato / Date: 8. mai 2017

Høringsuttalelse småkraftanlegg i Tokheimsvassdraget.

Boliden Odda AS har etablerte rettigheter i Tokheimsvassdraget som kontraktsmessig streker seg tilbake til 18. november 1936 og frem til 2038.

Grunneiere har dannet Tokheim fallrettslag. Dette laget har inngått avtale med Småkraft AS om bortleie av fall retten og utbygging av småkraftanlegg i vassdraget. Boliden Odda AS som sitter på vannrettighetene har ikke vært negative til dette. Men det er en forutsetning at eit kraftverk ikke forringer dei etablerte rettighetene Boliden Odda AS har i vassdraget. Eit kraftverk må heller ikke sette vannforsyningen i fare eller redusere denne i perioder av året.

Boliden Odda AS har nettopp ekspandert og utvidet produksjonen fra 160 000 tonn ferdig produkt til 200 000 tonn ferdig produkt. Det er viktig for Boliden Odda AS sine eiere med forutsigbarhet i forsyningslinjene.

Boliden er informert/konsultert underveis i utformingen av prosjektet. Det som har vært Boliden Odda AS sitt fokus i denne sammenhengen er å sikre dei etablerte rettighetene i Tokheimsvassdraget, vannforsyningssikkerhet, samt å etablere ein driftsavtale.

I konsesjonssøknaden er det i stor grad fokusert på dei positive synergier dette kan gi Boliden Odda AS. Det skal nevnes at det også finnes ulemper for Boliden Odda AS ved å etablere kraftverket i vassdraget. I dette kraftverkprosjektet er det i prinsippet Boliden Odda AS som tar risikoen. Eit eventuelt kraftverket vil skape både fordeler og økt risiko for vår vannforsyning med tanke på forsyningssikkerhet. Ukjente situasjoner kan oppstå ved at anlegget driftes annerledes enn før.

Fordeler:

Sommer og tidlig høst, så er det i praksis ingen forskjell om en kjører via Buksefoss eller via turbinen på dam Tokheim. Det vil være noe mindre skit/løv via turbinen. På vinterstid så vil det ved hendelser kunne være store forskjeller. Det vil være en stor fordel å kjøre via turbinen når det går ras/ blokkering direkte i Buksefoss. Det vil også være en fordel når det går ras mellom Buksefoss og inntaksdam kraftverk.

Boliden Odda AS
Eitrheim
NO-5750 Odda
Norway

Telefon / Phone: (+47) 53 64 91 00
Fax: (+47) 53 64 33 77
E-post / E-mail: post.odd@boliden.com
Web: www.boliden.com

Organisasjonsnr. / Enterprise number:
NO 911 177 870 VAT

Økt risiko:

Ved ras/problemer over og i inntaksdam, så vil ulempen være stor. Med en foreslått minstevannføring på 15 l/s vinterhalvåret så vil i praksis elveløpet fra inntaksdam og ned til dam Tokheim være blokkert(Snø/is). Ved problemer i eller over inntaksdam som medfører at vannet vil måtte renne via Buksefoss, så vil dette måtte lage seg vei nedover. Ved Buksefoss vil det kunne renne i søndre løp. «Angrepspunktet», vårt fordelingspunkt flyttes fra Buksefoss på kote 210, og opp til ein eventuell inntaksdam på kote 540. Boliden Odda AS vil frem mot synfaring vurdere flere risikoaspekt.

Boliden Odda AS mener denne risikoviljen må gjenspeiles. Det være seg forlengelse av avtale med grunneiere og Småkraft. Vannrettighet og driftsavtale.

Det beste alternativet for Boliden Odda AS ville vært minstevannføring vinterhalvåret tilsvarende det som tappes fra Blåvann. Men dette vil ødelegge lønnsomheten i kraftverket. Forutsatt enighet grunneiere/fallrettslag/Småkraft/Boliden og godkjennelse fra våre jurister, så ser ikkje Boliden Odda AS negativt på eit kraftverk. Dette forutsetter imidlertid at det ikkje kommer opp nye risikoaspekt i våre vurderinger, eller andre forhold under synfaring i juni.

Med hilsen

Øystein Espe

Leder teknisk drift
Boliden Odda AS

Viser til pkt. 1.5 Eksisterende inngrep, i konsesjonssøknad .
Legger ved bilder som viser dam Blåvann og vannveien ned til dam Tokheim.

Folgefonna og Blåvann.

Blåvann, dammen og elveløpet.

Dam Blåvann.

Dam Blåvann.

Terrenget nedenfor overløpet.

Terreng nedenfor overløpet. Bekkedal fra dammen ned mot første slette hvor vann fra tunnelen og overløp dam møtes. Bilde tatt nedenfor fot av dam.

Øverste elveløp fra overløp samt utløp fra tunnel. Bilde tatt fra sletta.

Nedstrøms elvesletta.

Knekk i elva.

Oppstrøms knekk i elva.

Nedstrøms knekk i elva.

Eveløpet i Støladalen.

Slette og "magasin" med "overløpsterskel" før knekk til bratt parti.

Innsnevring inn til ”magasin”.

Oppstrøms brua, ved terskel og utløp ”magasin”.

Bru, bruåpning ca $H = 2,3$ $B = 5$ m.

Knekk, nedstrøms brua.

Nedstrøms brua sett fra knekkpunkt.

”Overløpet” rett før bratthenget.

Helikopterbilde fra Bratthenget.

Øverste del av bratthenget.

Ved ca kote 290 moh ovenfor Buksefoss.

Nedre del av henget. Anvist Dam Tokheim og Buksefoss. Bilde tatt fra heilkopter ca ved kote 340.

Oppstrøms Buksefoss ca. kote 210.

Buksefoss, oppstrøms innløp og fordeling til Tokheimsdammen, kote 210 moh.

Elveløp etter fordeling til Tokheimsdam. Egneheimselva til høyre.

Fordeling Tokheimsdam. Tokheimselvasom går til Dam TokheimDam Tokheim til venstre, Egneheimselva til høyre.

Bru nedenfor fordeling Buksefoss, mot Dam Tokheim.

Dam Tokheim.